

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED**

GEMEENTE HARDERWIJK

21 maart 2012
076274867:B - Definitief
B02047.000002.0100

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Notitie Reikwijdte en Detailniveau.....	3
1.2	Waarom een milieueffectrapportage?	4
1.3	M.e.r.-procedure.....	4
1.4	Deze notitie: Leeswijzer.....	7
2	Voornemen	8
2.1	Het Bestemmingsplan Buitengebied	8
2.2	Wet- en regelgeving.....	10
2.3	Verschillende alternatieven	11
3	Aanpak van het MER.....	13
3.1	Beoordeling milieueffecten	13
3.1.1	Ammoniak.....	14
3.1.2	Geur	14
3.1.3	Landschap en cultuurhistorie	14
3.1.4	Archeologie	15
3.1.5	Fijnstof	15
3.1.6	Geluid	15
3.1.7	Verkeer	15
3.1.8	Gezondheid.....	16
3.2	Passende Beoordeling.....	16
Bijlage 1	Lijst met afkortingen.....	17
Bijlage 2	Locaties en aard van de veehouderijen in het plangebied	18

1 Inleiding

1.1 NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Voor u ligt de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), als onderdeel van de eerste stap in de procedure van de milieueffectrapportage voor de actualisatie van het bestemmingsplan buitengebied (verder: m.e.r.-procedure). Met deze notitie bakent de gemeente Harderwijk de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (verder: MER) af: welke onderdelen uit het bestemmingsplan voor het buitengebied zij wenst te onderzoeken, welke (milieu)thema's daarbij aan de orde komen en hoe invulling wordt gegeven aan de procedurele vereisten.

De resultaten van het MER en de inspraakreacties en adviezen betreft de gemeente bij haar keuzen over de invulling van het bestemmingsplan.

Visie op hoofdlijnen

In de 'Visie op hoofdlijnen' (vastgesteld op 20 januari 2011) heeft de gemeente een analyse uitgevoerd naar de inventarisatie en het onderzoek naar knelpunten, mogelijkheden en kansen voor het plangebied. De informatie is thematisch beschreven, waarbij per thema ambities zijn opgenomen. De volgende thema's zijn in de visie te onderscheiden:

- Landschap en cultuurhistorie.
- Natuur.
- Water.
- Landbouw.
- Bedrijvigheid en voorzieningen.
- Wonen.
- Recreatie.
- Infrastructuur.
- Milieu.

In de milieueffectstudie ligt de focus op de thema's landbouw en recreatie.

Bestemmingsplan buitengebied Harderwijk

Om de 'Visie op hoofdlijnen' te concretiseren is een actualisatie van het Bestemmingsplan Buitengebied uit 2003 noodzakelijk. Dit houdt verband met nieuwe wet- en regelgeving. Immers de Verordening Ruimte, het Reconstructieplan Veluwe en een Wet op de Archeologische Monumentenzorg zijn nu van kracht en de Wet op de Openluchtrecreatie is ingetrokken.

1.2 WAAROM EEN MILIEUEFFECTRAPPORTAGE?

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. De m.e.r.-plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen (zoals het bestemmingsplan) die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings-) plichtige besluiten (zoals agrarische bedrijven van een bepaald type en minimale omvang).

Omdat het bestemmingsplan buitengebied o.a. (mede) het vestigingsbeleid voor veehouderijen bepaald is dit plan kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings-) plichtige besluiten. Om die reden moet (als verplichting vanuit de Wet Milieubeheer) de m.e.r.-procedure worden doorlopen en een MER worden opgesteld.

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Hoofdstuk 7 van de Wet Milieubeheer regelt het toepassen van de m.e.r. procedure en het opstellen van een MER. Hierin staat opgenomen dat oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens m.e.r.-plichtig is wanneer het gaat om > 85.000 plaatsen voor nesthoenders, > 60.000 voor hennen, >3.000 voor mestvarkens of >900 voor zeugen (zie m.e.r.-drempel in categorie C.14 van de bijlage van het Besluit m.e.r.).

Een misverstand is dat, na het doorlopen van de m.e.r.-procedure voor het bestemmingsplan, er geen m.e.r.-procedure meer nodig zou zijn. Dit is echter niet het geval: de m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht. Als een veehouderij wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht. Basis hiervoor is het Besluit m.e.r.

In de tweede plaats is de afstand van de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderij tot de Natura 2000-gebieden van dien aard dat er aanleiding is voor een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998. Hierdoor is een Passende Beoordeling verplicht, wat automatisch een plan-m.e.r.-plicht met zich mee brengt.

M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) en de m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) en hiervoor een passende beoordeling uitgevoerd dient te worden, dan geldt automatisch een m.e.r.-plicht. Een passende beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuurlijk verplicht plan, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dit geval dient de m.e.r. en de Passende Beoordeling in één rapportage geïntegreerd te worden. Een passende beoordeling brengt de gevolgen in beeld voor de Natura2000 gebieden in en om het plangebied. Hierbij wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid (Nb-wet), van dat gebied.

1.3 M.E.R.-PROCEDURE

Per 1 juli 2010 is de m.e.r.-wetgeving gemoderniseerd. Er zijn nu twee verschillende m.e.r.-procedures: een uitgebreide en een beperkte. De beperkte procedure is alleen van toepassing voor specifieke omgevingsvergunningen zonder Passende Beoordeling. Voor plannen en in geval van een verplichte Passende Beoordeling is altijd de uitgebreide procedure van toepassing. Voor het bestemmingsplan wordt de uitgebreide m.e.r.-procedure doorlopen. Afbeelding 3 op de volgende pagina geeft inzicht in de wijze van koppeling van de procedures. Vervolgens worden de te doorlopen stappen uit de uitgebreide procedure toegelicht. De mededeling en het advies zijn in dit geval niet aan de orde omdat de gemeente zowel bevoegd gezag als initiatiefnemer is.

Kennisgeving, ter inzage legging en raadpleging bestuursorganen

De eerste fase van de m.e.r.-procedure staat in het teken van het afbakenen en vaststellen van de beoogde aanpak en de communicatie hierover met de betrokken bestuursorganen en andere belanghebbenden. De gemeente Harderwijk heeft daartoe deze notitie opgesteld waarin reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER worden beschreven. Nadat de gemeente door middel van een openbare kennisgeving bekend heeft gemaakt dat er voor het bestemmingsplan een m.e.r.-procedure wordt doorlopen is deze Notitie reikwijdte en detailniveau ter inzage gelegd voor het verkrijgen van zienswijzen.

Daarnaast wordt de notitie gebruikt voor de raadpleging van de bij de overige bij het bestemmingsplan betrokken bestuursorganen en adviseurs, te weten:

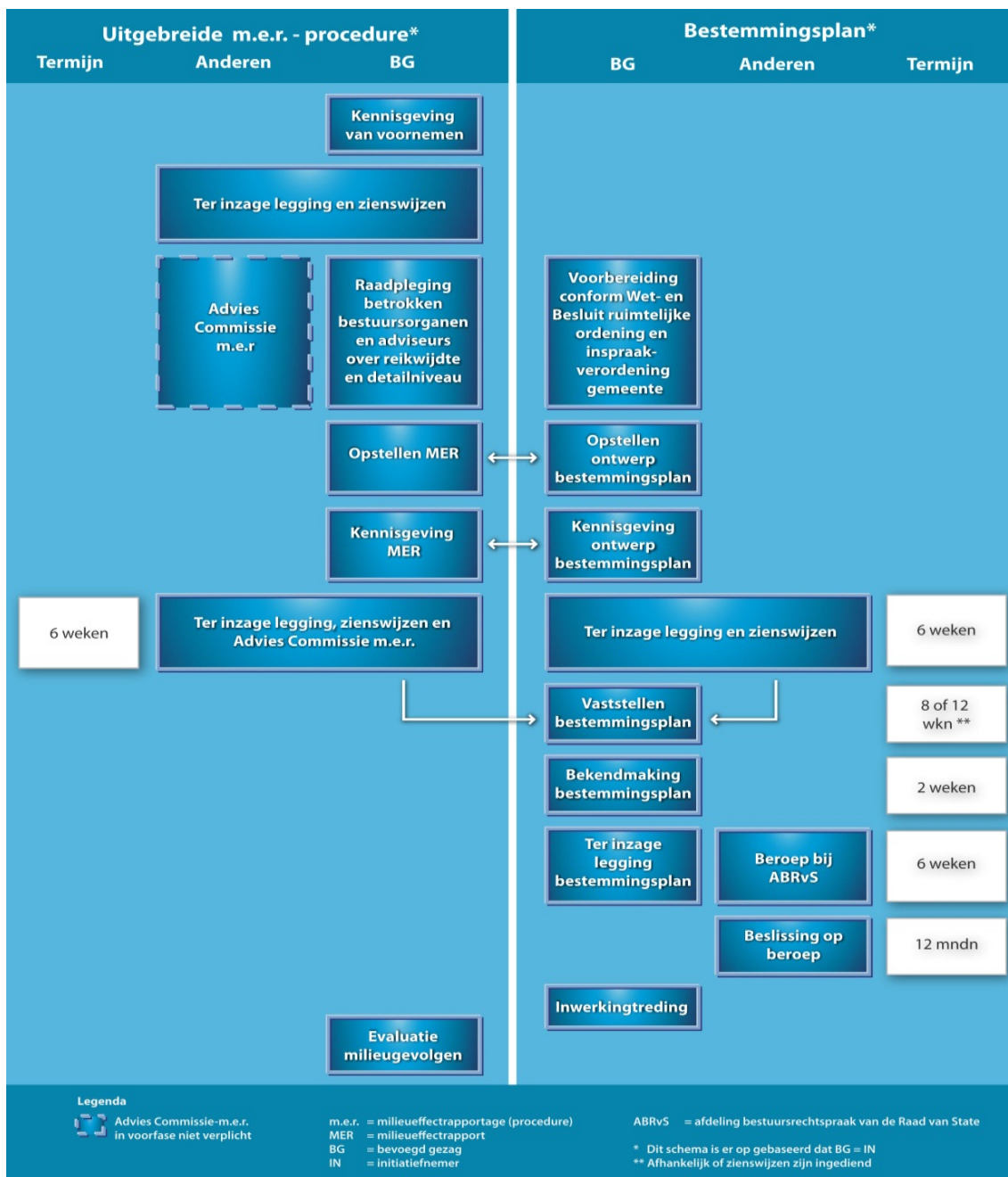
- Gemeenten Dronten, Zeewolde en Nunspeet.
- Provincies Gelderland en Flevoland.
- Rijkswaterstaat Oost-Nederland en IJsselmeergebied.
- Waterschap Veluwe.
- Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland.
- Ministerie EL&I / energie en het Ministerie van Defensie.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Effecten en opstellen MER

Conform de voorgenomen reikwijdte en het detailniveau wordt de milieubeoordeling uitgevoerd en het MER opgesteld. Daarbij wordt, waar mogelijk en zinvol, rekening gehouden met de ingebrachte zienswijzen, reacties en adviezen. Belangrijk is dat het MER, ongeacht de presentatievorm, aan een aantal wettelijke inhoudseisen voldoet. Dat zijn:

- Inhoud en doelstelling plan.
- Bestaande toestand en ontwikkelingen milieu.
- Relevante beleidsdoelstellingen.
- Redelijke alternatieven met motivering.
- Nadelige milieugevolgen.
- Mitigerende en compenserende maatregelen.
- Leemten in kennis.
- Monitoringsmaatregelen.
- Samenvatting.

Het MER wordt een zelfstandig rapport dat als onderbouwing dient voor het bestemmingsplan.

Figuur 1: samenhang uitgebreide m.e.r.-procedure en procedure bestemmingsplan

Advies, inspraak en besluit

Het MER ligt vervolgens samen met het (voor)ontwerp van het bestemmingsplan buitengebied Harderwijk 6 weken ter inzage. In deze periode is het voor iedereen mogelijk om zienswijzen in te dienen op het MER. Daarnaast wordt het MER getoetst door de Commissie voor de m.e.r.. Deze onafhankelijke commissie toetst of alle informatie in het MER aanwezig is om het milieu volwaardig mee te nemen in de besluitvorming over het bestemmingsplan.

Uitkomst van deze toetsing is een positief of negatief advies aan het bevoegd gezag: is er voldoende informatie beschikbaar voor de besluitvorming?

Vervolgens voegt de m.e.r.-procedure slechts één verplichting toe aan de procedure voor de bestemmingsplannen: een expliciete motivering van de rol die het milieueffectrapport en de inspraakreacties daarop en de adviezen hebben gespeeld bij het definitieve besluit over het plan.

Mede op basis van de resultaten van het MER met inachtneming van zienswijzen en advies wordt het definitieve bestemmingsplan vastgesteld.

Verwezenlijking bestemmingsplan en evaluatie milieueffecten

Na vaststelling van het bestemmingsplan kan worden begonnen met de verdere realisatie van de opgave. Vanuit de m.e.r.-procedure is het verplicht om de daadwerkelijk optredende milieueffecten van de uitvoering van de opgave uit het bestemmingsplan te monitoren en te evalueren. In het MER wordt hiertoe een eerste aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

Mogelijkheid tot het inbrengen van zienswijzen

De m.e.r.-procedure is officieel van start gegaan met deze openbare kennisgeving en de ter inzage legging van deze Notitie reikwijdte en detailniveau.

Eventuele reacties kunnen per e-mail of per post worden aangeleverd aan:

Gemeente Harderwijk
afdeling Ruimte, R.P.C. van Drunen
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
r.vandrunen@harderwijk.nl

1.4 DEZE NOTITIE: LEESWIJZER

Het doel van deze notitie is het afbakenen van de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER voor het bestemmingsplan Buitengebied Harderwijk. Dit vindt in twee stappen plaats:

- In hoofdstuk 2 is het voornemen beschreven. Dit betreft de activiteiten die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan buitengebied. Tevens wordt in dit hoofdstuk de relevante wetgeving kort toegelicht. Het hoofdstuk sluit af met de alternatieven die in het MER worden getoetst.
- Hoofdstuk 3 beschrijft de aanpak van de milieubeoordeling in het MER en is beknopt de werkwijze voor de Passende beoordeling toegelicht.
- De bijlagen bestaan uit een lijst met afkortingen en een overzicht van het vergunde aantal veehouderijlocaties en dieren.

Deze notitie is ter inzage gelegd voor het verkrijgen van zienswijzen en wordt gebruikt voor de raadpleging van de betrokken bestuursorganen en adviseurs.

2 Voornemen

2.1 HET BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

Algemeen

Begin 2011 stelde de gemeenteraad de Visie op Hoofdlijnen voor het Buitengebied vast. In deze visie staat hoe we de kwaliteit van het buitengebied, en in het bijzonder de Hierdense Enk, kunnen behouden en versterken. Na de visie moet een nieuw bestemmingsplan volgen, zodat de gemeente ook de instrumenten in handen heeft om te zorgen voor behoud van kwaliteit van het buitengebied.

Er wordt nu gewerkt aan een voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied. Dit plan wordt dit voorjaar ter kennisgeving voorgelegd. De verwachting is dat het bestemmingsplan kort na de zomer van 2012 in ontwerp ter inzage wordt gelegd.

Doel van het voornemen is te komen tot een geactualiseerd bestemmingsplan voor het buitengebied:

- Teneinde te beschikken over een degelijk toetsingskader ten behoeve van de ontwikkeling van al bestaande functies en waarden in het buitengebied van Harderwijk.
- Om ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende termijn te verwachten zijn of om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden, mede gebaseerd op het ruimtelijke beleid dat is vastgelegd in de Visie op hoofdlijnen; maar ook in de Verordening Ruimte van provincie Gelderland.
- Dat rekening houdt met al geplande projecten en initiatieven van de gemeente, andere instanties of particulieren.
- Dat rekening houdt met de relevante milieu hygiënische en planologische aspecten en de gemeentelijke mogelijkheden en middelen om de uitvoering van het plan te waarborgen.

Bestaande rechten en plichten uit het voorgaande bestemmingsplan voor het buitengebied worden zoveel mogelijk overgenomen en waar nodig aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd. Dat wil overigens niet zeggen dat het bestemmingsplan uitsluitend de actuele situatie planologisch regelt. Het bestemmingsplan maakt een tweetal type ontwikkelingen mogelijk:

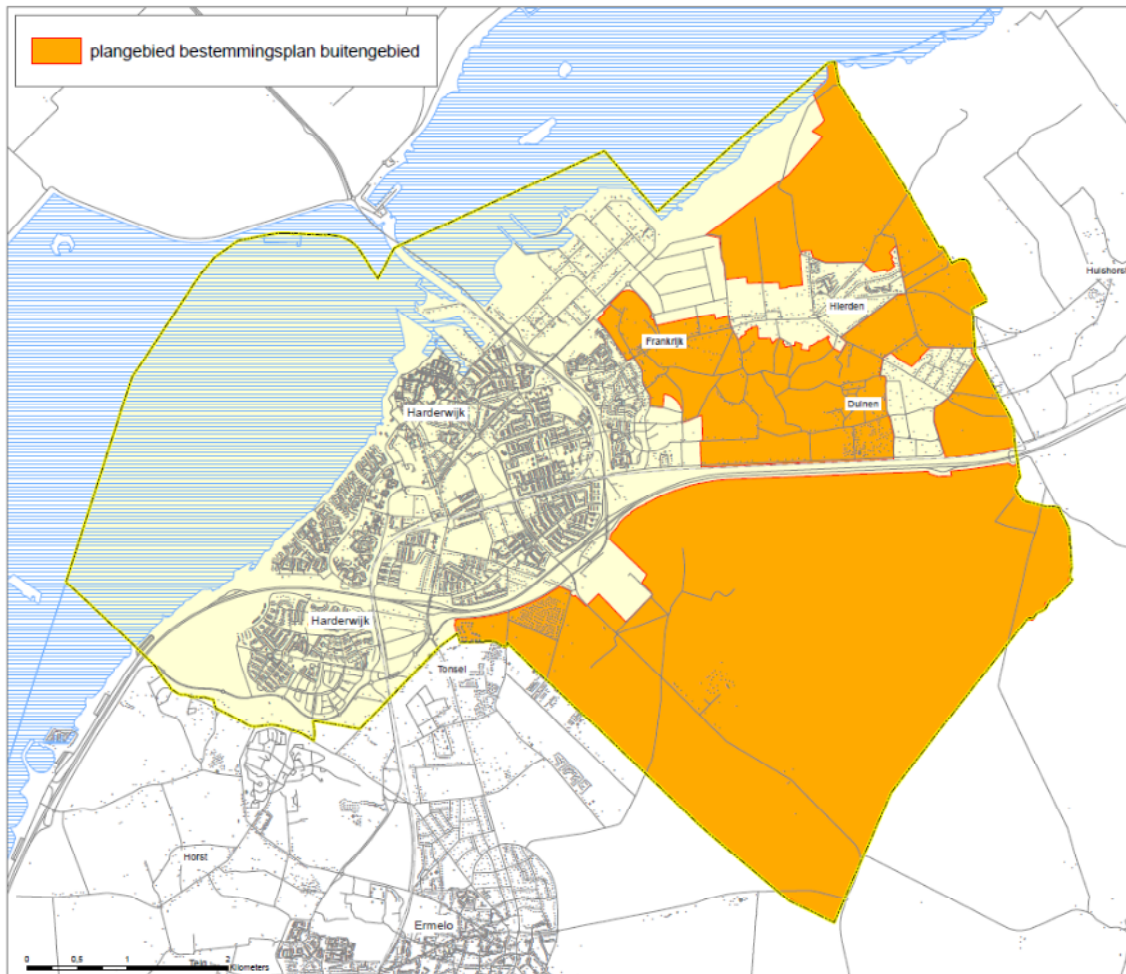
- Ontwikkelingen via de gebruikelijke flexibiliteitsbepalingen, zoals ontheffingsregels en wijzigingsregels.
- Ontwikkelingen naar aanleiding van een concrete wens of verzoek, mits deze ruimtelijk voldoende zijn onderbouwd en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur.

Overige ontwikkelingen worden, gelet op de veelal omvangrijke ruimtelijke ingrepen in het plangebied, de gewenste afstemming op en inpassing in het omringende landschap en de financiële en juridische complicaties, alleen mogelijk gemaakt via een afzonderlijke planherziening.

Begrenzing plangebied

Het plangebied van het project 'Ontwikkeling buitengebied' omvat het oostelijk deel van het gemeentelijk grondgebied, uitgezonderd het woongebied Hierden, het bedrijventerrein Lorentz en Lorentz-Oost (in ontwikkeling), het randmeer gelegen in het plangebied 'Waterfront' en het terrein van het streekverpleeghuis Sonnevanc. De grenzen van het plangebied worden bepaald door:

- De gemeentegrens aan de oost- en zuidzijde.
- De kern Hierden, waarvoor een afzonderlijk bestemmingsplan geldt.
- De kern Harderwijk aan de westzijde.

Relevante ontwikkelingen

Zoals eerder gesteld is het bestemmingsplan voornamelijk conserverend van aard. Echter via de gebruikelijke flexibiliteitsbepalingen worden wel ontwikkelingen mogelijk waarvoor de m.e.r-plicht geldt en een Passende Beoordeling verplicht is, namelijk:

- Alle bestaande intensieve veehouderijen mogen maximaal groeien tot 1 ha aan agrarische bouwvlak voor het houden van vee, tenzij de oppervlakte in de bestaande situatie meer is. De verruimingsmogelijkheden zijn beperkt als gevolg van wet- en regelgeving. In alle gevallen is een maximum van 10 % tot een maximale oppervlakte van het bouwvlak van 1,5 ha toegestaan, mits bedrijfsmatig en voor dierenwelzijn noodzakelijk.

- Voor agrarische bedrijven met grondgebonden en bijzondere¹ activiteiten geldt onder voorwaarden een verruimingsmogelijkheid tot een maximum van 2 ha.
- Het plan staat geen nieuwe of extra ontwikkelingen toe op het gebied van verblijfsrecreatie, behalve voor kleinschalig kamperen. Deze vorm van kamperen is in zowel de agrarische bestemmingen als in de woonbestemming toegestaan. Voor bestaande vormen van kleinschalig kamperen bij woonbestemmingen bevat de bestemmingsomschrijving één adres waarvoor vrijstelling bij een burgerwoning is verleend. Met een omgevingsvergunning kan, onder voorwaarden (bijv. maximaal 25 kampeerplaatsen), worden afgeweken van het bepaalde in de regels voor het toestaan van kleinschalig kamperen bij bedrijfswoningen. Voor dagrecreatie wordt het gebruik van gronden voor extensief dagrecreatief medegebruik in de bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch met waarden', 'Natuur' en 'Water' mogelijk. Bijvoorbeeld binnen de bestemming 'Agrarisch' is naast de agrarische en bedrijfsmatige functies extensief recreatief medegebruik toegestaan. Hierdoor is de aanleg van fietspaden en wandelpaden, via het aanlegvergunningstelsel, mogelijk binnen het plangebied.

Daarom is het MER gericht op het in beeld brengen van de milieueffecten van de planologische mogelijkheden voor de agrarische bouwkvakels en voor recreatieve ontwikkelingen. De planologische mogelijkheden voor andere functies in het bestemmingsplan zijn niet kaderstellend voor activiteiten met een risico op aanzienlijke milieugevolgen.

2.2 WET- EN REGELGEVING

De verruimingsmogelijkheden voor de agrarische bouwvlakken zijn beperkt door wet- en regelgeving. De relevante wet- en regelgeving is in deze paragraaf nader toegelicht.

Wet geurhinder veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is vanaf 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de beoordeling van geur veroorzaakt door het houden van dieren in dierenverblijven.

Natuurbeschermingswet 1998

Er is geen duidelijk toetsingskader voor ammoniak op de natuurgebieden die worden beschermd door de Natuurbeschermingswet. Het bestemmingsplan is een globaal plan met potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden. Volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19j) is hiervoor een passende beoordeling nodig.

Besluit huisvesting

Bedrijven moeten in 2013 voldoen aan het Besluit huisvesting. Het Besluit huisvesting is vanaf 1 april 2008 van kracht en geeft invulling aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit maximale emissiewaarden. Daarnaast is het mogelijk om te salderen binnen één bedrijf. Dat wil zeggen dat de oudere stalsystemen (met een hogere emissie) in gebruik mogen blijven wanneer een nieuwe stal (op hetzelfde bedrijf) een veel lagere emissie heeft. Niet alle stallen op het bedrijf hoeven dus een emissiefactor te hebben die lager of gelijk is aan de norm uit het Besluit huisvesting. Het Besluit huisvesting wordt als autonome ontwikkeling in het MER meegenomen.

¹ Indien bijzondere agrarische activiteiten substantieel deel uitmaken van het bedrijf, dan is het als een bijzonder agrarisch bedrijf beschouwd en als zodanig nader aangeduid. Bijzonder zijn: intensieve kwekerij; paardenhouderij; broederij; pelsdierenfokkerij; glastuinbouw; proefbedrijf; wormen en madenkwekerij; viskwekerij.

Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland

De Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland heeft als doel de vastgelopen vergunningverlening aan veehouderijbedrijven weer vlot te trekken. Bedrijven die willen uitbreiden kunnen alleen een vergunning krijgen als ook de stikstofbelasting op de Natura 2000 gebieden daalt. De verordening bereikt deze twee doelen met behulp van een salderingssysteem. Het salderingssysteem, dat wordt beheerd door de provincie, registreert de stikstofuitstoot door veehouderijbedrijven, ook wel depositieruimte genoemd, en houdt de ontwikkeling daarvan bij. Als de depositieruimte van een bedrijf afneemt door het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten, kan een ander bedrijf deze depositieruimte voor een deel overnemen. Het salderingssysteem is overigens wel gemeentegrens overstijgend.

Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS)

De PAS, van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, is erop gericht de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden omlaag te brengen. Doel van de PAS is om de vergunningverlening weer vlot trekken: zeker stellen van de Natura 2000-doelen en tegelijk weer ruimte maken voor nieuwe economische activiteiten.

2.3 VERSCHILLENDE ALTERNATIEVEN

Binnen de maximale milieuruimte en de mogelijkheden van het concept voorontwerpbestemmingsplan worden twee alternatieven ontwikkeld. De alternatieven worden gebaseerd op de trendmatige ontwikkeling van schaalvergroting van veehouderijlocaties in de regio en de beschikbare milieuruimte. Er is extra aandacht voor de grote dichtheid aan agrarische bouwkvavels ten zuidoosten van Harderwijk.

Schaalvergroting

Op basis van de CBS-gegevens is bijna de helft (40%) van het aantal bedrijven in de gemeente Harderwijk, gestopt vanaf 2000. Het betreft een kleine kern aan veehouderij met het houden van mestkalveren en pluimvee als zwaartepunt. Er is een trendmatige ontwikkeling naar minder bedrijven. Vooral de varkensbedrijven stoppen met hun bedrijfsvoering. De bedrijven met pluimvee en mestkalveren houden wellicht stand.

Aantal:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bedrijven	71	67	62	54	53	52	48	44	46	49	46	42
Vlees- en weidevee	11801	11352	8239	6956	6668	8772	8480	7542	8401	7711	9020	7000
Graasdieren	59	55	50	44	42	41	39	33	37	35	37	31
Varkens	3063	2255	1105	4	-	-	195	-	-	-	-	1
Kippen	5200	-	-	-	4500	9100	9100	9100	9400	9500	13200	13250
Kalkoenen	6500	6500	6200	-	-	-	-	-	-	-	220	-
Slachteenden	103058	69382	56472	30990	36340	34184	27998	28050	36226	33498	33743	14229
Overig pluimvee	30800	42426	9400	6600	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 1: Trendmatige ontwikkeling veehouderij in de gemeente Harderwijk (bron: CBS-Statline 2011)

Beschikbare milieuruimte

De alternatieven moeten voldoen aan wet- en regelgeving. Daarom wordt in het MER eerst de beschikbare milieuruimte berekend op basis van de gestelde geurnormen in de Wet geurhinder veehouderij en de drempelwaarden voor stikstofdepositie uit de Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland.

Beleidsopties (lees alternatieven)

In het MER onderscheiden we de volgende twee alternatieven:

- Alternatief A is gebaseerd op de trendmatige ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven door schaalvergroting.
- Alternatief B is gebaseerd op een theoretische benadering van het maximale milieueffect van het bestemmingsplan buitengebied (worst-case).

De basis voor de alternatieven wordt gevormd door een actueel milieuvergunningenbestand (bron: Web-BVB; 2011). Met deze gegevens zijn in bijlage 2 de locaties en de aard van de veehouderijbedrijven in kaart gebracht.

Voor beide alternatieven geldt dat er wordt uitgegaan van bedrijven die maximaal uitbreiden binnen de mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan. In alternatief A is de trendmatige ontwikkeling uitgangspunt waarmee bedrijven worden getypeerd als stopper, blijver of groeier. De stoppers zijn de kleine bedrijven en de middelgrote bedrijven zonder milieuruimte. De blijvers zijn de middelgrote en grote bedrijven zonder milieuruimte en de groeiers zijn de middelgrote en grote bedrijven met milieuruimte.

In alternatief B wordt het maximale milieueffect van het bestemmingsplan beoordeeld door alle agrarische bouwkavels op de bestemmingsplankaart modelmatig te “vullen” met de veehouderij van de toekomst. In dit alternatief worden ook de recreatieve ontwikkelingen meegenomen.

Referentiesituatie

De alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. De referentie voor recreatie is de feitelijke situatie. Voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijlocaties zijn vier referentiesituaties van belang op basis waarvan de effecten van de alternatieven worden beschouwd. Dit komt omdat de Nb-wet een andere referentiekader vereist dan het Besluit m.e.r.. Het zijn de volgende vier referenties:

R1: De alternatieven worden beoordeeld aan de hand van de vergunde veehouderijen in 2010. De huidige situatie is daarmee de vergunde milieusituatie (Wm) in het peiljaar 2011.

R2: De alternatieven worden beoordeeld aan de hand van de vergunde milieusituatie in peiljaar 2010 met een correctie op de eisen uit het Besluit huisvesting. Dit houdt in dat autonoom alle bedrijven gedurende de looptijd van het bestemmingsplan buitengebied voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting. Er vindt een correctie plaats op de stalemissies.

R3: De alternatieven worden beoordeeld aan de hand van de vergunde milieusituatie in peiljaar 2010 met een correctie op de gemiddelde stalbezetting. Dit houdt in dat op basis van een vergelijking tussen CBS-meitellingen en vergunde rechten een inschatting wordt gemaakt van de latent aanwezige milieuruimte voor emissie van ammoniak. Deze situatie wordt gehanteerd bij het toetsen van effecten op Natura 2000-gebieden.

R4: De alternatieven worden beoordeeld aan de hand van de vergunde milieusituatie in peiljaar 2011 met een correctie op het Besluit huisvesting én op de gemiddelde stalbezetting. Deze situatie wordt gehanteerd bij het toetsen van effecten in het kader van het MER.

3

Aanpak van het MER

3.1 BEOORDELING MILIEUEFFECTEN

Studie- en plangebied

In het MER wordt onderscheid gemaakt in het plangebied en het studiegebied. Het plangebied is het gebied dat valt binnen de grenzen van het bestemmingsplan voor het buitengebied. De effecten van de m.e.r.-plichtige activiteiten kunnen verder reiken dan dit plangebied, dit is afhankelijk van het milieuaspect. De omvang van dit zogenaamde studiegebied verschilt daarom per milieuaspect.

Planhorizon

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het bestemmingsplan maximaal 10 jaar geldig. De planhorizon ligt dus 10 jaar na vaststellen van het plan. De effecten van deze ontwikkelingen worden in het MER beschreven.

Beoordelingsschaal

In het MER worden de effecten (positief en negatief) van de te onderzoeken ontwikkelingen (zoals de alternatieven voor de schaalvergroting in de landbouw) op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per aspect worden één of meer criteria gebruikt voor de effectbeoordeling. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de volgende zevenpunt beoordelingsschaal:

Score	Toelichting
++	Zeer positieve bijdrage / effect
+	Positieve bijdrage / effect
0/+	Licht positieve bijdrage / effect
0	Gelijkblijvende bijdrage / geen of neutraal effect
0/-	Licht negatieve bijdrage / effect
-	Negatieve bijdrage / effect
--	Zeer negatieve bijdrage / effect

Tabel 2: Beoordelingsschaal

Recreatieve ontwikkelingen

Voor het kleinschalig kamperen en voor de extensieve vormen van dagrecreatie wordt het effect op natuur getoetst op kwalitatieve wijze. Hierbij wordt gebruik gemaakt van één worst case scenario. Deze effectbeoordeling vindt plaats in het kader van de Passende Beoordeling (zie § 3.2) en sluit aan bij het abstractieniveau van het bestemmingsplan. Met deze beoordeling worden randvoorwaarden en aanbevelingen gedaan voor verdere plan- en besluitvorming.

Schaalvergroting landbouw

De ontwikkeling van agrarische bedrijvigheid kenmerkt zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het MER aan de orde zullen komen.

Het betreft, min of meer in afnemende volgorde van impact:

- Ammoniak.
- Geur.
- Landschap en cultuurhistorie.
- Archeologie.
- Fijn stof.
- Geluid.
- Verkeer.
- Gezondheid.
- Ruimtegebruik.

Deze aspecten worden in navolgende subparagrafen 3.1.1 t/m 3.1.8 nader uitgewerkt.

Het MER beschrijft ontwikkelingen en effecten voor de (intensieve) veehouderij op het schaalniveau van het buitengebied van de gemeente Harderwijk. Het MER gaat dus niet in op individuele bedrijven.

3.1.1 AMMONIAK

Het MER presenteert per alternatief de ammoniakemissie en -depositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en de overige natuur aangewezen als EHS. Per alternatief zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de deposities (toename en afname) die deze opleveren. Met een verspreidingsmodel wordt de toename of afname van ammoniakdepositie berekend. Hierbij is de autonome ontwikkeling, waarin alle bedrijven voldoen aan het Besluit huisvesting, verdisconteerd.

3.1.2 GEUR

De huidige geursituatie wordt in het MER indicatief weergegeven met contouren voor geurhinder op basis van de vigerende milieuvergunningen (zie hoofdstuk 2). Voor niet intensieve veehouderijbedrijven (bijvoorbeeld rundveebedrijven) geldt voor buiten de bebouwde kom een vaste afstand van 50 meter. Voor binnen de bebouwde kom geldt een afstand van 100 meter. Deze afstanden worden weergegeven als cirkels rond de betreffende bedrijven. De contouren van de intensieve veehouderijen zijn over het algemeen groter en hebben een grillige vorm.

3.1.3 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Het MER zal per alternatief aangeven wat het betekent voor landschap en cultuurhistorie. De resultaten zullen vooral gebaseerd zijn op expert judgement, waarbij onder meer de cultuurhistorische inventarisatie van de gemeente wordt benut. De landschappelijke uitstraling wordt kwalitatief beoordeeld.

3.1.4 ARCHEOLOGIE

Voor archeologie wordt een quick-scan uitgevoerd. Deze scan heeft tot doel om het effect van de alternatieven te toetsen aan de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. Daardoor kan de eventuele aanwezigheid van archeologische resten of een hoge archeologische verwachtingswaarde worden meegenomen in de verdere ruimtelijke ontwikkeling. Focus ligt op de groeilocaties in de alternatieven.

3.1.5 FIJNSTOF

In het MER wordt, mede aan de hand van een aantal voorbeelden (individuele concentraties) en de beschikbare prognoses ten aanzien van de achtergrondbelasting, nader ingegaan op het aspect fijn stof. Er wordt gebruik gemaakt van de landelijke kaart met achtergrondconcentraties en overschrijdingsdagen. Deze kaart geeft een indicatief beeld van de mogelijke probleemgebieden voor fijn stof. Knelpunten worden vooral verwacht voor pluimveebedrijven en grote varkensbedrijven. Voor deze bedrijven zullen vooral de (individuele concentratienormen) een bepalende factor zijn voor de vergunningverlening.

TOETSINGSKADER FIJN STOF

Het ministerie van I&M hanteert 'twee-sporen-beleid' om fijn stof problematiek in de landbouw op te lossen. Dit zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkomen van nieuwe overschrijdingen. Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt bij de verdere invulling van de gebieden met veel intensieve veehouderij. In haar vergunningverlening houdt de gemeente rekening met de vigerende wet- en regelgeving voor fijn stof, de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen) en de daarbij horende besluiten en regelingen.

In het MER worden de mogelijkheden van vestiging en uitbreiding van veehouderijen in het plangebied in kaart gebracht. Voor fijn stof (PM10) wordt het effect van een rekenmodelveehouderij weergegeven indien daar aanleiding toe is.

3.1.6 GELUID

Door toename van intensieve veehouderij in het agrarische buitengebied neemt ook de geluidemissie toe. Dit is het gevolg van toename van bedrijfsactiviteiten. De grootste toename van stationaire bronnen wordt door de ventilatie veroorzaakt. Ventilatoren bevinden zich aan de buitenzijde van de stallen. De meeste geluid producerende activiteiten bij intensieve veehouderij vinden verder in pandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer kan een toenemende bron voor geluidemissies vormen. Geluid toe- of afname zal in het MER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: Bebouwde kom, Geluidgevoelige gebouwen en terreinen, Woningen en Stille gebieden.

3.1.7 VERKEER

Bij de verschillende alternatieven voor het vestigingsbeleid voor intensieve veehouderij gaat een verschuiving plaatsvinden van vracht- en personenvervoer. Op basis van standaardkengetallen (KWIN: kwantitatieve informatie) geeft het MER een inschatting van toename en afname van deze verkeersstromen. Met gebruik van beschikbare gegevens over verkeerspatronen en -trends op de wegen zullen eventueel knelpunten en frictiepunten worden getraceerd en – zo mogelijk – maatregelen worden voorgesteld.

3.1.8 GEZONDHEID

In het buitengebied van Harderwijk is sprake van een verspreide ligging van (intensieve) veehouderij. In bebouwde kommen en tussen de bedrijven wordt gewoon al dan niet in voormalige agrarische gebouwen. Gezondheid is in dit geval relevant. Echter het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van “dosis-effect relaties” is niet mogelijk omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor (intensieve) veehouderijen. Door de vele aannames waarop de alternatieven zijn gebaseerd zijn er per bron (veehouderij bedrijf) onvoldoende betrouwbare blootstellingsgegevens. In deze fase wordt de effectbeoordeling van de alternatieven dan ook beperkt tot een algemene beschouwing op basis van expert judgement.

3.2 PASSENDE BEOORDELING

In de omgeving van het plangebied bevinden zich Natura 2000-gebieden, hierdoor zijn significante gevolgen door de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijbedrijven, het kleinschalig kamperen en de extensieve vormen van dagrecreatie, niet bij voorbaat uit te sluiten. Daarom wordt een Passende Beoordeling uitgevoerd. Deze beoordeling sluit aan bij het abstractieniveau van het bestemmingsplan.

In het MER wordt globaal en kwalitatief getoetst of er sprake kan zijn van een verzurende of vermestende invloed vanuit de veehouderijlocaties op de Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van depositieberekeningen ten opzichte van de feitelijke stalbezetting. In de Passende Beoordeling wordt uitgegaan van de huidige situatie, op basis van vergunde rechten veehouderijen in 2010, gecorrigeerd voor gemiddelde bezetting maar zonder autonome ontwikkeling.

Daarnaast worden eventuele effecten op beschermde soorten (flora en fauna) beoordeeld. Tevens wordt met een worst-case in het MER beschouwd of door toename van eventuele recreatiedruk extra verstoring op habitats kunnen optreden t.o.v. de feitelijke situatie.

Per veehouderij-alternatief wordt het verschil met de feitelijke situatie aan ammoniakdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebied (binnen een straal van ongeveer 10 km) berekend. Ook het aandeel aan ammoniakdepositie, afkomstig van rundveehouderijen, wordt in kaart gebracht. De kritische depositiewaarden van de verschillende habitattypen binnen de Natura 2000-gebieden worden betrokken bij de effectbeschrijving en -beoordeling.

Bijlage 1

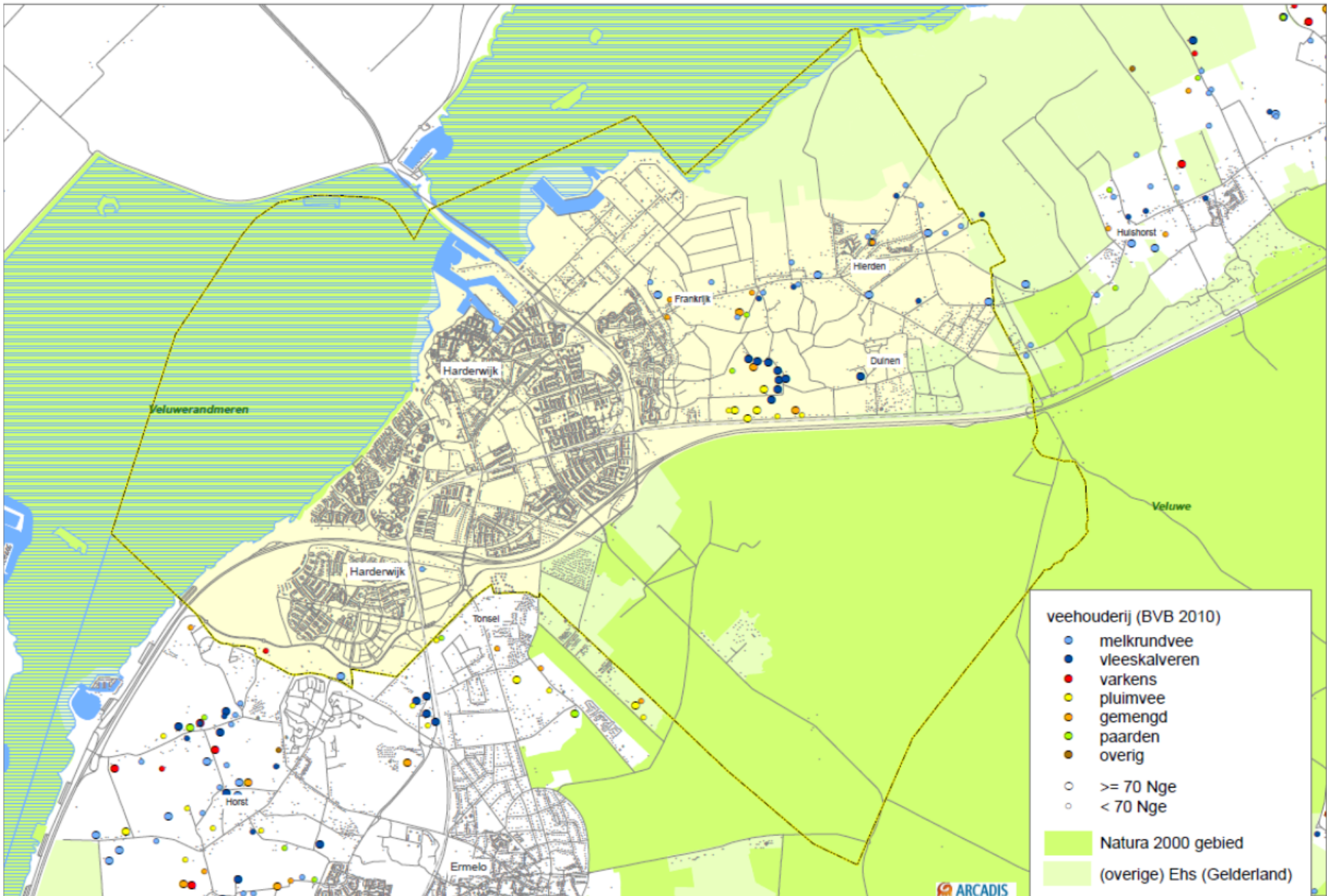
Lijst met afkortingen

Besluit huisvesting	Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Het besluit stelt veehouderijen verplicht om emissiearme stallen te bouwen en bevat zogeheten maximale emissiewaarden.
EHS	Ecologische hoofdstructuur
MER	Milieueffectrapport
M.e.r.	Milieueffectrapportage
PM10	Particulate matter; fijn stof deeltjes kleiner dan 10 µm
Wav	Wet ammoniak en veehouderij
Wgv	Wet geurhinder veehouderij
Wm	Wet milieubeheer
Wro	Wet ruimtelijke ordening

Tabel 3: Afkortingen

Bijlage 2

Locaties en aard van de veehouderijen in het plangebied

Het aantal vergunde veehouderijlocaties binnen en buiten het plangebied:

	melkrundvee	vleeskalveren	varkens	eenden	gemengd	paarden	totaal
binnen plangebied	9	12	0	7	6	2	36
buiten plangebied	8	1	1	0	1	0	11
totaal	17	13	1	7	7	2	47

Het aantal vergunde veehouderijlocaties in het plangebied naar aard en omvang:

Nge	melkrundvee	kalveren	eenden	gemengd	paarden	totaal
0-40	3	3	0	3	1	10
40-70	2	0	2	0	1	5
70-140	4	4	4	3	0	15
>=140	0	5	1	0	0	6
totaal	9	12	7	6	2	36